

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
здобувачів вищої освіти при підготовці
до лекційних занять з дисципліни
«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»**

Одеса: ОНПУ , 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний політехнічний університет
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії» денної форми навчання
II курсу, III семестру

**Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин та права
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.**

Одеса: ОНПУ – 2020

Методичні вказівки до самостійної роботи при підготовці до лекційних занять з дисципліни «Міжнародні організації» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» денної форми навчання II курсу III семестру / Укл.: Латишева В. В. Одеса, 2020. 11 с.

ЗМІСТ

Загальні положення	4
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1	5
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та загальні засади діяльності міжнародних організацій.....	5
Завдання на самостійну роботу відповідно до змістовного модулю 1	6
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2	7
Змістовний модуль 2. Міжнародні та Міжурядові організації за сферами міжнародного співробітництва.....	7
Завдання на самостійну роботу відповідно до змістовного модулю 2	8
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	9

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Міжнародні організації» є складовою частиною вивчення циклу дисциплін професійної підготовки обов'язкової частини навчального плану.

Дисципліна «Міжнародні організації» є нормативною.

Дисципліну викладають у 1-му семестрі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. У процесі навчання передбачено лекції та практичні заняття. Форма підсумкового контролю – залік.

Предметом дисципліни «Міжнародні організації» є сутність, роль, значення та механізми функціонування та діяльності міжнародних організацій.

Мета вивчення дисципліни – засвоєння здобувачами вищої освіти знань щодо функціонування міжнародних організацій, передумов виникнення, методів, інструментів, структури та видів їх діяльності, особливостей та перспектив участі України в міжнародних організаціях.

Задачі вивчення дисципліни:

сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння завдань, організаційної структури та механізмів функціонування міжнародних організацій, а також цілей, функцій, та мети діяльності;

сформувані у здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про повноваження, норми і правила діяльності міжнародних організацій;

сформувані у здобувачів вищої освіти навички щодо виявлення передумов та причин створення міжнародних організацій;

сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння ролі і місця України в системі міжнародних економічних організацій.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Міжнародні організації» є комплекс самостійних робіт здобувача вищої освіти з метою більш глибокого оволодіння матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Методичні вказівки містять перелік завдань, які здобувач вищої освіти має виконати, самостійно опрацювавши фахову вітчизняну та іноземну літературу, нормативно-правові акти міжнародного характеру тощо. Перелік завдань для самоперевірки знань здобувачем вищої освіти в зазначених методичних вказівках згруповано за відповідними змістовними модулями, вони є орієнтиром при проведенні контрольного опитування під час лекційного заняття.

З усіма питаннями, які виникають у здобувача вищої освіти під час вивчення дисципліни, в тому числі при самостійній роботі та підготовці до аудиторних занять, він може звернутися до викладача (лектора та/або викладача з практичних занять) відповідно до графіку його консультацій щотижня, а також безпосередньо на лекційних заняттях.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Лекція 1. Організаційні засади функціонування міжнародних організацій. [2]
С. 14-23; [4] С. 12-34; [5] С. 5-11.

1. Міжнародні організації: поняття, ознаки, принципи, джерела.
2. Класифікація, міжнародних організацій.
3. Участь України у міжнародних організаціях.

Основні поняття: міжнародні організації, поняття, ознаки, принципи, джерела міжнародних організацій.

Лекція 2. Організаційна діяльність міжнародних міжурядових організацій. [2]
С. 24-32; [5] С. 5-11; [7] С. 184-225.

1. Організаційна структура міжнародних міжурядових організацій
2. Фінансування міжнародних міжурядових організацій
3. Україна в діяльності міжнародних міжурядових організацій

Основні поняття: міжурядові органи, міжпарламентські органи, організаційна структура, вищі органи, адміністративні органи, секретаріат, джерела фінансування,

Лекція 3. Система Об'єднаних Націй та міжнародне економічне співробітництво. [2] С. 14-23; [4] С. 12-34; [5] С. 5-11; [8] С. 28-60; [9] С. 9-16.

1. Витоки створення, цілі та принципи діяльності.
2. Структура і функції головних підрозділів ООН.
3. Спеціалізовані установи ООН
4. України у діяльності ООН.

Основні поняття: цілі, принципи, структура, спеціалізовані установи ООН, напрями співробітництва з Україною.

Лекція 4. Організація Північноатлантичного договору (НАТО) – союз незалежних держав. [2] С. 24-32; [5] С. 5-11; [7] С. 184-225

1. Передумови створення організації: цілі та завдання.
2. Організаційна структура установи.
3. Основні напрями співпраці України з НАТО на сьогодні.

Основні поняття: цілі, принципи, структура, напрями співробітництва з Україною.

Лекція 5. Міжнародні організації в торгівельно-економічній сфері. [1] С. 35-49; [4] С. 91-102; [5] С. 114-125.

1. Економічне співробітництво в рамках ООН.
2. Світова Організація Торгівлі (СОТ).
3. Регіональні комісії ЕКОСОП.
4. Торговельно-економічні зв'язки України з країнами світу.

Основні поняття: ОЕСР, СОТ, ЕКОСОП, цілі, принципи, мета, структура.

Лекція 6. Міждержавне регулювання ділової практики та конкуренції. [1] С. 59-68; [3] С. 85-91; [4] С. 164-175.

1. Розробка та встановлення загальних правил міжнародної торгівлі. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ): цілі та функції.
2. Міжнародний інститут уніфікації приватного права - (УНІДРУА), особливості його діяльності.
3. Європейська економічна комісія ООН (ЄЕК ООН). Регулювання рекламної діяльності.

Основні поняття: ЮНСІТРАЛ, УНІДРУА, ЄЕК ООН, цілі, функції, структура, особливості діяльності.

Завдання на самостійну роботу відповідно до змістовного модулю 1

1. Наведіть основні ознаки МО.
2. Назвіть основні принципи діяльності МО.
3. Вкажіть в чому полягають причини появи МО?
4. Визначте в чому полягають причини збільшення кількості МО?
5. Наведіть відому Вам класифікацію МО.
1. Назвіть в чому переваги та недоліки членства в СОТ для України?
2. Вкажіть в чому полягає відмінність МО загальної та спеціальної компетенції?
3. Вкажіть чому полягає мета діяльності СОТ?
4. Вкажіть в чому полягає мета діяльності ООН?
5. Вкажіть в чому полягає роль України в діяльності міжурядових організацій?
6. Вкажіть в чому полягають основні завдання НАТО
7. Вкажіть в чому полягають переваги та недоліки членства України в НАТО?
8. Вкажіть в чому полягають причини створення НАТО. Здійсніть характеристику історичних передумов
9. Вкажіть в якому році Україна доєдналася до СОТ?
10. Дайте визначення МО.
11. Дайте визначення НАТО.
12. Дайте характеристику співпраці ООН та України.
13. Діяльність яких постійних комісій при ЕКОСОП Вам відома?
14. За яким принципом будується функціональна структура МО?
15. Здійсніть характеристику організаційної структури НАТО.
16. Наведіть Відомі Вам джерела фінансування МО ?
17. Наведіть приклад спеціалізованих установ ООН соціального характеру.
18. Назвіть дату створення ООН.
19. Назвіть основні цілі ООН.
20. Перерахуйте спеціалізовані установи ООН.
21. Вкажіть яким документом визначаються основні засади діяльності МО?
22. Вкажіть які Ви бачите перспективи членства України в НАТО.
23. Вкажіть які держави на Вашу думку є пріоритетними торгівельно-економічними партнерами України?
24. Вкажіть які напрямки співробітництва України з НАТО Вам відомі? Наведіть приклад.
25. Вкажіть які функції виконує секретаріат МО?

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МІЖНАРОДНІ ТА МІЖУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗА СФЕРАМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Лекція 7. *Міжнародні валютно-фінансові організації.* [1] С. 144-152; [2] С. 135-161; [6] С. 84-95.

1. Міжнародних економічних організацій групи Світового банку.
2. Міжнародний валютний фонд: основні цілі та напрями діяльності.
3. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).

Основні поняття: Світовий банк, МБРР, МАР, МФК, МВФ та ін.

Лекція 8. *Міжнародні та регіональні організації зі стандартизації та сертифікації продукції (робіт, послуг).* [1] С. 198-200; [5] С. 65-83; [7] С. 184-225.

1. Основи міжнародної стандартизації та сертифікації продукції.
2. Діяльність міжнародних міждержавних організацій у сфері стандартизації та сертифікації продукції.
3. Основні напрями діяльності регіональних міжурядових та неурядових організацій з питань стандартизації та сертифікації продукції.

Основні поняття: сертифікація, стандартизація, ІСО, МЕК, ФАО, ОЕСД,

Лекція 9. *Міжнародні організації регулювання науково-технічного співробітництва та передачі технологій.* [2] С. 123-187; [3] С. 93-113; [4] С. 75-92; [5] С. 123-137; [6] С. 76-81.

1. Регулювання багатосторонньої науково-технічної та промислової співпраці.
2. Діяльність ООН з питань регулювання технологій.
3. Міжнародне науково-технічне співробітництво в межах ЄС.
4. Міжнародна система науково-технічної інформації.

Основні поняття: науково-технічне співробітництво, науково-технічна інформація, ВОІВ, принципи ЄСПРІТ.

Лекція 10. *Міжнародні організації та захист прав людини.* [3] С. 125-130; [5] С. 125-130; [7] С. 76-81.

1. Міжнародний білль про права людини.
2. Міжнародні механізми захисту прав людини.
3. Управління Верховного комісара ООН з прав людини.
4. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини.

Основні поняття: міжнародний білль про права людини, механізми міжнародного захисту прав людини, універсальні правозахисні механізми, конвенційні органи.

Лекція 11. *Міжнародні організації з регулювання в соціальній сфері.* [1] С. 95-98; [2] С. 125-140; [7] С. 64-75.

1. Міжнародна організація праці (МОП).
2. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО).
3. Діяльність Ради Європи в сфері спорту. Міжнародні спортивні федерації.

Основні поняття: МОП, ЮНЕСКО, МБП, Міжнародні спортивні організації, МОК.

Лекція 12. Міжнародні організації та міжнародне співробітництво в сфері охорони здоров'я. [1] С. 201-208; [5] С. 254-260; [6] С. 64-75.

1. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ).
2. Компетенція Ради Європи в галузі охорони здоров'я.
3. Діяльність України, як учасника міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я, члена (ВООЗ).

Основні поняття: ВООЗ, функції, структура, співробітництво з Україною.

Лекція 13. Міжнародні організації та міжнародне співробітництво в сфері міграції. [2] С. 213-2177; [3] С. 230-235; [4] С. 175-192; [5] С. 220-230; [6] С. 476-485.

1. Міжнародна організація з міграції (МОМ).
2. Фонд ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА).
3. Програма розвитку ООН (ПРООН).

Основні поняття: МОМ, ЮНФПА, ПРООН, напрями роботи.

Лекція 14. Міжнародні організації в сфері міжнародного кримінального права[3] С. 125-130; [5] С. 125-130; [7] С. 76-81.

1. Процедури міждержавної антикримінальної співпраці.
2. Суб'єкти міждержавної співпраці в сфері міжнародного кримінального права.
3. Сучасна система міжнародної кримінальної юстиції.
4. Міжнародний кримінальний суд (м Гаага, Нідерланди).

Основні поняття: міжнародна юстиція, міжнародні злочини, основні принципи міжнародного кримінального процесу, міжнародний кримінальний Суд.

Лекція 15. Міжнародні організації в сфері охорони навколишнього середовища. [1] С. 450-455; [5] С. 215-220; [6] С. 564-575.

1. Діяльність деяких регіональних ММПО із захисту навколишнього середовища
2. Роль міжнародних неурядових організацій в охороні навколишнього середовища
3. Співробітництво України і ЄС у сфері охорони довкілля.

Основні поняття: ВФДП, ГЕФ, ЮНЕП, Грінпіс.

Завдання на самостійну роботу відповідно до змістовного модулю 2

1. В чому суть теорії модернізму в міжнародних відносинах.
2. Визначте до якої групи методів наукового пізнання належать методи контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картування, метод індикаторів, статистичний метод.
3. Визначте основні напрямки зовнішньої політики України на сучасному етапі державотворення.
4. Визначте особливості діяльності УНІДРУА?
5. Визначте яка головна мета Світової організації торгівлі у сфері стандартизації?
6. Вкажіть в чому полягає відмінність теорії реалізму від неореалізму?
7. Вкажіть в яких галузях продовольча і сільськогосподарська організація ООН (ФАО) розробляє міжнародні стандарти?
8. Здійсніть характеристику класичної теорії міжнародних відносин.
9. Здійсніть характеристику організаційної структури МВФ?

10. Наведіть класифікацію теорій міжнародних відносин на основі ступеня спільності розглядуваних теорій.
11. Наведіть основні завдання та мету створення ЮНСІТРАЛ?
12. Назвіть основні завдання МОП.
13. Назвіть основні завдання та напрями діяльності МВФ?
14. Назвіть основні напрями діяльності ЄЕК ООН у сфері стандартизації.
15. Назвіть основні принципи фінансування МБРР.
16. Назвіть права людини, що можуть бути захищені Європейським Судом?
17. Назвіть які регіональні правозахисні міжнародні організації Вам відомі?
18. Опишіть порядок звернення зі скаргами до Комітету з прав людини.
19. Опишіть процедуру розгляду Європейським Судом з прав людини заяв окремих осіб, груп і неурядових організацій.
20. Опишіть структуру МОП.
21. Охарактеризуйте організаційну структуру МБРР.
22. Охарактеризуйте основні сфери діяльності міжнародних спортивних організацій.
23. Охарактеризуйте основні сфери діяльності ЮНЕСКО.
24. Охарактеризуйте сучасний стан співпраці України та МВФ.
25. Охарактеризуйте діяльність України, як учасника міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я.
26. Перерахуйте головні цілі діяльності МОП.
27. Перерахуйте загальні вимоги членства країни у діяльності групи Світового Банку?
28. Перерахуйте керівні органи ЮНЕСКО.
29. Перерахуйте спеціалізовані установи ООН, що здійснюють правозахисну діяльність.
30. Які питання входять до компетенції Міжнародного бюро праці.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Козак Ю. Г., Ковалевський В.В. Кутайні З. та ін. Міжнародні організації: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2017. 604 с. 3. Кучик О. С., Суховолець І. Р., Сельмах А. Б., Литвин Г., Тюшка А. Міжнародні організації: навч. посібник / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин / О. С. Кучик (ред.). 2-е вид., переробл. і доп. К. : Знання, 2017. 749
2. Стройко Т. В. Міжнародні організації: навч. посібник/ Т. В. Стройко. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 250 с.
3. Міжнародні організації. Навчальний посібник. За ред. В. М. Матвієнко. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2005. 350 с.
4. Міжнародні організації: Навч. посіб. / За ред.. Ю. Г. Козака, В.В. Ковалевського. Київ: ЦУЛ, 2015. 394 с.
5. Мокій А. І. Міжнародні організації: навчальний посібник / А. І. Мокій, Т.П. Яхно, І. Г. Бабець. К. : Центр учбової літератури, 2016. 280 с.
6. Кучик О. С., Суховолець І. Р., Сельмах А. Б., Литвин Г., Тюшка А. Міжнародні організації: навч. посібник / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин / О. С. Кучик (ред.). 2-е вид., переробл. і доп. К. : Знання, 2017. 749 с.
7. Міжнародні організації : навчальний посібник [Електронний ресурс] / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб; вид. 2-ге, перероб. та доп. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2018. 235 с.

8. Міжнародні організації в системі світогосподарських зв'язків: навч. посіб. / Дніпропетровський національний ун-т / О. Л. Притикіна (уклад.). Д. : РВВ ДНУ, 2017. 348 с.
9. Міжнародні організації економічного співробітництва: Довідник / Рада національної безпеки і оборони України; Національний ін-т проблем міжнародної безпеки / А. І. Сухоруков (відп.ред.), Н. Г. Діденко (відп.ред.). К. : НІПМБ, 2015. 114 с.

Додаткова література:

10. Василенко В. Агресія Росії: генеза, мета, способи протидії та правові наслідки / Василенко В. URL: <https://scholar.google.com/citations?user=KLAkg8YAAAAAJ&hl=ko>
11. Даниленко Л. І. Перспективи та виклики євроінтеграційних процесів для України: навч.-метод. матеріали / Л. І. Даниленко, І. В. Поліщук. – К.: НАДУ, 2013. – 132 с.
12. Духневич А.В. Тенденції, перспективи розвитку агропромислового комплексу в умовах участі України в СОТ / А. В. Духневич // Часописи Академії адвокатури України. 2011. №1. С. 01-05.
13. Духневич А.В. Удосконалення аграрного законодавства, як складова державної аграрної політики України як члена СОТ / А. В. Духневич . URL: www.nbuv.gov.ua
14. Єрмолаєв А. Український конфлікт і майбутнє світової та європейської безпеки / А. Єрмолаєв, С. Денисенко, О. Маркєєва, Л. Поляков // Нова Україна, 2015. URL: http://newukraineinstitute.org/media/news/501/file/crisis_security%20UKR.pdf
15. Ключко В. М. Мерчанський В. В. Значення вступу України до СОТ для агропромислового комплексу / В. М. Ключко. В. В. Мерчанський // Економічний постір. 2015. № 22/1. С. 13-21.
16. Лазаренко Ж.В. Ідентифікація переговорних позицій України в галузі сільського господарства в рамках СОТ / Ж. В. Лазаренко. URL: Електронний ресурс. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
17. Степко О.М. Проблеми інформаційного забезпечення миротворчої діяльності ООН // Політологічний центр при Київському національному університеті ім. Т. Шевченка. Політологічний Вісник. Вип.9. Київ 2011. С. 288-306.
18. Степко О. М. Розвиток і проблеми діяльності Інформаційних центрів ООН // Дослідження світової політики. Вип.16. Київ. 2010. С. 60-67.
19. Хирдаєва В. И. Украина – НАТО: грани сотрудничества / В. И. Хирдаєва, С. А. Жданов // Scientific world. URL: <https://vspu.edu.ua/faculty/histor/documents/pr4.pdf>
20. Ясніцька У. М, Семів С. Р. Вплив вступу до світової організації торгівлі на ринок агропромислової продукції / У.М. Ясніцька, С.Р. Семів // Науковий вісник НЛТУ України. 2014. № 21.10. С. 280-283.
21. Кістерський Л., Бурляй А. Україна і міжнародні валютно-фінансові організації // Міжнародні фінанси: Підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шемет та ін.; за ред. О.І. Рогача. К.: Либідь, 2013. 784 с.

Ресурси мережі Internet

www.rada.gov.ua
www.ata-sec.org/
www.gdip.com.ua/

www.president.gov.ua
www.kmu.gov.ua
www.mfa.gov.ua
www.europa.eu.int/
www.europarl.eu.int

Верховна Рада України
 Асоціація Атлантичного договору
 Державне підприємство «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв»
 Президент України
 Кабінет Міністрів України
 Міністерство закордонних справ України
 Європейський Союз
 Європейський парламент

www.osce.org
www.unesco.org
www.worldbank.org
www.clubofrome.org
www.nato.int
www.worldbank.org
www.wto.org/
www.un.org
www.delucr.cec.eu.int
www.nato-pa.int
www.ukraine.eu.mfa.gov.ua

ОБСЕ
ЮНЕСКО
Світовий банк
Римський клуб
НАТО
Світовий банк
Світова організація торгівлі
ООН
Представництво ЄС в Україні
Парламентська Асамблея НАТО
Представництво України при ЄС